

WERKBLAD 1-3

Het woord 'Meister' en de fuga van Bach

In Duitsland wordt het woord 'Meister' gebruikt om het hoogste niveau van iets aan te geven. Bijvoorbeeld: Een bakker die het hoogste diploma heeft behaald, wordt 'Bäckermeister' genoemd. En wanneer iemand wereldkampioen is, noemt men die persoon 'Weltmeister'.

Opdracht 1.

In Todesfuge wordt ook een 'Meister' genoemd. Hier heeft het woord echter een andere bijmaak. Wat voor betekenis zou het woord 'Meister' in Todesfuge kunnen hebben?

Opdracht 2.

'Der Tod ist ein Meister aus Deutschland'.

Hoe denk je dat Duitsers tegen deze woorden aankijken? En wat vind jij zelf van Celans woordkeuze?

Opdracht 3.

De componist Johann Sebastian Bach (1685-1750) wordt 'Meister der Tonkunst' genoemd. Het is een eretitel: Bach heeft met zijn composities het hoogste niveau in de muziek bereikt. Vooral de door hem bedachte muziekvorm, *de fuga*, wordt geniaal genoemd.

Lees de definitie van de fuga op p.7 in je werkschrift, beluister de muziek en bekijk de animatie via de QR-code op p.7. Beantwoord daarna onderstaande vraag.

Welke kenmerken van een fuga herken je in de muziek en in de animatie?

Vervolg WERKBLAD 1-3

Opdracht 4.

Celan heeft gezegd dat hij Todesfuge niet als een muziekstuk heeft geschreven. Het was niet zijn bedoeling om het gedicht precies volgens een fuga van Bach te ‘componeren’, hoewel er wel een link is met muziek, alleen al door de titel, die eerst ‘tango van de dood’, en later ‘fuga van de dood’ luidt. Todesfuge is bovendien door verschillende componisten op muziek gezet, in Duitsland bijvoorbeeld door Tilo Medek (1956) en in Nederland door Wim Dirriwachter (1973). In hun composities bij Todesfuge spelen zij met de muziekvorm van de fuga.

Als jij zelf Todesfuge ten gehore zou moeten brengen, voor welke presentatievorm zou jij dan kiezen? Licht je antwoord toe:

Op p.21 van je werkschrift vind je voorbeelden van muzikale bewerkingen of presentaties van Todesfuge. En onder celan.nl/biografie kun je het een en ander vinden over de genoemde componisten.